

Прочетете текста и го преразкажете подробно от името на неутрален разказвач.

ЧИСТИЯТ ПЪТ

Епизод из живота на Васил Левски

Иван Вазов

В комисията по откриването паметника на Левски в София, в която бях член, ставаше разговор върху великия проповедник на свободата. Понеже всичките членове от тази комисия много или малко лично познаваха Левски, разказваха се анекдоти за неговата безстрашливост и смелост при най-трудни обстоятелства, за неговата съобразителност и хладнокръвие в опасностите, с които беше насеяна всяка стъпка от неговото скиталческо съществуване. Всичките тия разкази, един от други по-невероятни и изумителни, хвърляха ново осветление върху моралната сила на Дякона и прибавяха нови зари на ореола, с който този тайнствен, почти легендарен лик стои окръжен в нашето въображение.

Разказът на един от членовете на комисията г. И. Грозев съдържа следното:

На 1870 г. И. Грозев тръгнал по своя работа от Пловдив за Карлово, отде е родом. Още като бил в Пловдив, той чул твърде безпокоителна мълга относително дякона Василя Левски: Васил Левски бил в Карлово, правителството подушило това и изпратило за там страшния кърсердар хаджи Исмаил ага с четирийсет и пет души конни войници със заповед да разтършува цялото Карлово и да намери и доведе жив или мъртъв Левски. В същото време дало заповеди на властите по цялата Карловска околия да бдят и бъдат нащрек. Всеки друм, всеки хан, всеки подозрителен пътник бил турен под надзора на заптиетата. Като знаел тия извънредно сериозни мероприятия на турското правителство, за да тури ръка най-после на неуловимия и опасен революционер, Грозев бил твърде угрижен. Когато стигнал Средна гора и минал селото Чукурлии, на срещната рътлина се запрашило шосето и една дружина конници се показала. Веднага познал, че това е потерята на хаджи Исмаил ага, която се връща. Грозев потреперила при мисълта, дали не е там и Левски. Той с олекнало сърце видял, когато се доближил, че Дякона няма там. Хаджи Исмаил ага, който се познавал с Грозева, спрял го, изпушили по една цигара в незначителни разговори, пожелал му добър път и отминал с конницата си.

На петдесет разкрача по-нататък Грозев видял, че се подава един конник българин, облечен в потури, с фес, и който държал ниско над главата си една омбрела, за да му пази сянка, понеже силно пекло. Омбрелата му не допускала да види в лицето този пътник, та това и не го интересувало. Когато се пресрещнали с пътника и Грозев си отминувал спокойно, зачул, че пътникът с омбрелата го извикал:

- Бай Грозев, добър час!

Грозев се извърнал и го погледнал. Какво било неговото удивление и ужас, когато познал в този господин Василя Левски!

Здрависали се, па захванал да го съди каква е тая лудост да пътува с потерята, да се излага на всеки миг на ужасна опасност. Хоканията, мъмренията на Грозева, произходящи от топло дружеско съчувствие към обичания на всички апостол, нямали край.

Левски се усмихнал, па казал:

- Не се безпокой: сега пътят е най-чист.

- Сега най-чист пътят? Луд ли си, Дяконе? - сърдел се Грозев, като му посочил потерята.

- Като вървя с потерята, аз съм в пълна безопасност... Кому ще хрумне на ума да ме подозре сега! Целият свят е уверен, че Левски сега се крие в миша дупка... Слез, слез!

И като се смъкнал от коня си, заставил и Грозева, още по-силно втрещен и уплашен, да слезе и седнали под клоните на един бряст край пътя.

Там Левски разправил подробно опасността, в която е бил поставен от вдигнатата от турците тревога в Карлово, всичките къщи, в които го дирили, как и къде се крил и колко пъти на косъм висял животът му.

- Пък бързах за Пловдив. Там ме вика *делото*. Щом потегли кърсердарят от Карлово, и аз потеглих с него, както видиш... Да пътувам инак всяко запитие щеше да ме изгледа... Сега съм мирен.

- И ти ще влезеш в Пловдив с хаджи Исмаил ага? - попитал Грозев.

- Непременно: даже ще се смесе там със самата потеря. Но сбогом, да вървя и аз, че дружината ми отминува - казал усмихнат Левски и се простил с Грозева, па яхнал здравето си конче.

Подир няколко минути, когато Грозев се изкачил на по-високо бърдо, той се обърнал и погледнал в с. Чукурлии: видял там, че низамите на кърсердаря отседнали и развеждали конете си. При тях и един българин в потури и със свита омбрела в ръка развеждал своя.

Речник:

Кърсердар – началник на турска стража, главатар

Рътлина – хълм, височина, баир

Омбрела – чадър

Низам – редовен войник в турската армия

Чистият път

Епизод из живота на Васил Левски

Иван Вазов

(Подробен преразказ от името на неутрален разказвач)

В комисията по откриването паметника на Левски патриархът на българската литература също е участник. Там всички познават лично Левски и разказват истории за смелия и безстрашен апостол. Една такава случка представя и г. И. Грозев.

Когато през 1870 г. той пътува от Пловдив до Карлово, от турската власт е организирано голямо издирване на Васил Левски. Грозев е притеснен, защото с дякона са приятели и той се безпокои за живота му. След като преминава през село Чукурлии той среща турската стража начело с Исмаил ага. Обезпокоен е, да не би Левски да е там, но за щастие не е. Понеже с кърседаря се познават спират да изпушат по една цигара и да си поговорят. След това се разделят и всеки продължава по пътя си. На петдесет разкрача от турците той вижда един българин с фес и омбрела, така че лицето му не може да се види. Грозев го подминава и не обръща никакво внимание. Българинът го поздравява. Грозев се обръща и познава в него своя приятел Левски. Те слизат от конете си и сядат на сянка да си поговорят. Грозев го упреква затова, че ходи с турската стража, и че може много лесно да го открият така. Левски обаче опровергава думите му и казва, че при турците се намира в най-голяма безопасност, защото всички си мислят, че той се е скрил в миша дупка. Апостолът разказва как докато се е крил в Карлово живота му е висял на косъм, но е трябвало да потегли към Пловдив по народни дела. Затова за по-сигурно се присъединил към турците.

След разговора двамата приятели се разделят и всеки продължава по пътя си. По едно време Грозев поглежда към село Чукурлии и вижда турските войници да разхождат конете си и сред тях един българин с потури и със затворена омбрела също развежда своят кон.

Съдържанието е предадено в съответствие с развитието на действието, но сбито – 3 т.

Ученическият текст е съобразен с дидактическата задача, но необосновано са пропуснати елементи на описание и на повествование в художествения текст – 4 т.

Преразказвано е, като не са допуснати елементи на разсъждение – 3 т.

Преразказвано е в подходящо основно глаголно време и в съответните му спомагателни времена и наклонения – 3 т.

Допуснати са повтарящи се пунктуационни грешки и единични граматични и правописни грешки – 3 т.

Употребени са стилово уместни думи и изрази – 1 т.

Слети са два абзаца – 1 т.

Общо: 18 т.

Много добър 5

ЗАБЕЛЕЖКА: *Критериите за оценка са публикувани от МОН и са поместени в началната страница на помагалото!*

ВИЖ!

НАСОКИ ЗА РАБОТА върху преразказ на неизучаван художествен текст с дидактическа задача за кандидатстване след 7 клас, публикувани от МОН. Критерии за оценяване.

СКАЛА НА ОЦЕНЯВАНЕ

*** Скалата може да се прилага само ако преразказът на неизучаван художествен текст с дидактическа задача е обект на самостоятелно оценяване извън цялостния тест.**

точки	оценка
до 6	Слаб (2)
6	Среден (3,00)
7	Среден (3,167)
8	Среден (3,333)
9	Добър (3,50)
10	Добър (3,667)
11	Добър (3,833)
12	Добър (4,00)
13	Добър (4,167)
14	Добър (4,333)
15	Много добър (4,50)
16	Много добър (4,667)
17	Много добър (4,833)
18	Много добър (5,00)
19	Много добър (5,167)
20	Много добър (5,333)
21	Отличен (5,50)
22	Отличен (5,667)
23	Отличен (5,833)
24	Отличен (6)
25	Отличен (6)